

Agenda

Endringer i soliditetsregelverket mv.

1. Endringer som følge av at EUs «Bankpakke I» (CRD5, CRR2) tas inn i norsk regelverk
2. Veldig kort om foreslåtte endringer i «Bankpakke II» (CRD6, CRR3)
3. Hvordan orientere seg i regelverket?
4. Nye sentrale retningslinjer fra EBA
5. Krav til verdsettelse av pantesikkerheter i form av eiendom

Bankpakken CRD5, CRR2 og BRRD2

- Stortinget vedtok i 2021 lovendringer som gjennomfører direktivkrav. Lovendringene trer i kraft når CRR2 trer i kraft i EØS-avtalen. Finansdepartementet varslet 30. mars 2022 at *«det er ventet at alle konstitusjonelle forbehold for innlemmelse av CRR2 vil ha blitt hevet i tide til at forordningen **kan tre i kraft i EØS-avtalen 1. juni 2022.**»*
- CRR2 vil inkorporeres i norsk rett gjennom endring i CRR/CRD IV-forskriften § 2.
- Finansdepartementet har [presentert planlagte utfyllende bestemmelser](#) (endringer i CRR/CRD IV-forskriften) og bedt om eventuelle innspill til disse innen 4. mai 2022.

Endringer ved innlemmelse av CRDV og CRR2

Bl.a.

- Utvidet SMB-rabatt, rabatt for infrastrukturinvesteringer
- Nye og alternative metoder for beregning av motpartsrisiko
 - Internmodell, standardmetode, forenklet standardmetode og opprinnelig eksponerings-metode
- Justeringer i reglene for eksponeringer mot sentrale motparter (CCPs)
- Endret «stacking order»/Automatiske restriksjoner ved brudd på samlet kapitalkrav
- Minstekrav til uvektet kjernekapitalandel
- Endringer i rammeverket for pilar 2
- Store engasjement måles mot kjernekapital ikke ansvarlig kapital
- Krav til stabil langsiktig finansiering (NSFR)
- Noe mer proporsjonalitet, bl.a. når det gjelder rapportering og offentliggjøring
 - Gruppering av foretak: «Store», «mindre- og ikke-komplekse» og «øvrige»

CRR2: Endringer i kapitalkrav mv.

- SMB-rabatt utvides
 - Gjelder utlån mv. til bedrifter med omsetning under 50 millioner euro.
 - Engasjementer i kategoriene massemarked, foretak og lån med pant i fast eiendom.
Misligholdte engasjementer er ekskludert.
 - Engasjement opp til 2,5 mill. euro (nå: 1,5 mill.) gir reduksjon i risikovekt på 23,81 prosent
 - Engasjement over 2,5 mill. euro gir reduksjon i risikovekt på 15 prosent.
- Eksponeringer mot foretak som driver eller finansierer infrastrukturprosjekter får reduksjon på 25 prosent.
 - En rekke kriterier for hvilke utlån som kvalifiserer.
- Nye fradragsregler i CET1 for programvare som er immateriell eiendel - forordning 2020/2176 angir nærmere regler.

Påminnelse: Tapsdekning for misligholdte engasjement

- Forordning 2019/630 («problemlånforordningen») inkorporert i CRR/CRD IV-forskriften 2. juni 2021. Forordningen endrer CRR.
- Krav til minimum dekningsgrad (tapsavsetninger) for misligholdte lån
- Gjelder i Norge for lån innvilget etter 7. februar 2020

Etter år	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sikret med pant i fast eiendom	0%	0%	25%	35%	55%	70%	80%	85%	100%
Sikret med annen pant	0%	0%	25%	35%	55%	80%	100%		
Usikret	0%	35%	100%						

CRD V: Endringer i rammeverket for pilar 2

- Direktivbestemmelse om sammensetning av kapitalen til å dekke pilar 2-krav
 - min. 56,25 prosent ren kjernekapital, 75 prosent kjernekapital, tilsynsmyndigheten kan kreve bedre kvalitet “where necessary, and having regard to the specific circumstances of the institution”
- Tilsynsmyndighetene skal kommunisere «pillar 2 guidance»
 - Skal dekkes av ren kjernekapital
- Tilsynsmyndigheten kan fastsette nytt (parallelt) uvektet krav.
 - Skal dekkes av kjernekapital. Tilsynsmyndigheten kan kreve bedre kvalitet dersom foretakets risiko tilsier det.
- [Reviderte retningslinjer fra EBA mars 2022](#)
- Finanstilsynet er i slutfasen med nytt rundskriv.
- Oppdrag fra departementet om å utrede lov- og forskriftsregler som tydeliggjør rammene for fastsettelse av pilar 2-krav. Frist 25. oktober 2022.

CRDV: Konsekvenser ved brudd på kapitalkrav

- Restriksjoner inntreffer ved brudd på samlet kapitalkrav (minstekrav i pilar 1+pilar 2+bufferkrav).
- Foretaket skal legge fram en plan innen 5 dager og kan ikke uten samtykke fra Finanstilsynet utbetale utbytte til aksjeeierne eller egenkapitalbevisiere, bonus til ansatte eller rente på annen godkjent kjernekapital. Ramme for maksimal utbetaling er angitt i CRR/CRD IV-forskriften.

BRRD2: Konsekvenser ved brudd på MREL-krav

- Foretaket skal straks sende melding til Finanstilsynet.
- Finanstilsynet kan bestemme at foretaket ikke kan benytte mer enn et maksimalt disponeringsbeløp benyttes til utbetaling av utbytte, bonus til ansatte eller rente på annen godkjent kjernekapital.

Bufferkrav

- **Systemrisikobuffer** – vurderes hvert annet år, fastsettes av Finansdepartementet etter råd fra Norges Bank
 - 4,5 prosent for engasjementer i Norge (fra 31.12.2022 for foretak som bruker standardmetoden eller grunnleggende IRB).
 - CRDV åpner for mer fleksibilitet for bruk av systemrisikobuffer
- **Motsyklisk buffer** – vurderes hvert kvartal, fastsettes av Norges Bank
 - Øker til 1,5 prosent fra 30. juni, 2,0 prosent fra 31. desember 2022 og 2,5 prosent fra 31. mars 2023.
- Finanstilsynet har fastsatt *forskrift om beregning av foretaksspesifikke satser* (ved eksponeringer i flere land).

Framtidige endringer i EU-regelverket

Bankpakke II: CRD6, CRR3

- Kommisjonen la fram [forslag](#) høsten 2021. Foreslått gjennomført fra 1. januar 2025 med overgangsregler.
- Gjennomføring av Baselstandarden:
 - Mer risikosensitiv standardmetode for kredittrisiko
 - Begrensninger på IRB-parametre og gulv.
 - Nye metoder for beregning av markedsrisiko (FRTB), operasjonell risiko og CVA-risiko*Kommisjonen foreslår enkelte modifiseringer sml. med Baselstandarden («EU-tilpasset»)*
- Krav til foretakenes håndtering av ESG-risiko og tilsynsmessig oppfølging
- Rammeverk for styrket tilsyn

Endringer i makrotilsynsrammeverket (bufferkrav m.v.)?

- Kommisjonen gjennomfører høring våren 2022, direktivforslag innen desember 2022?

Hvordan orientere seg i regelverket?

- Alle forordninger som gjelder i Norge er inkorporert i CRR/CRD IV-forskriften § 2.
- EBA "[Single Rulebook](#)" kobler sammen direktiv med forordning, Q&As og EBA-retningslinjer.
 - NB! Ikke en EØS-versjon. Se <https://www.efta.int/eea-lex> for status for innlemmelse av rettsakter i EØS-avtalen

EBAs Q&A-prosess

- “Stakeholders” kan [stille spørsmål](#) om forståelsen av regelverket til EBA. EBA oppfordrer til samordning via bransjeorganisasjon e.l.
- EBA vil prioritere å svare på spørsmål som de mener vil bidra mest til harmoniseringen av regulering og tilsyn i EU. Spørsmål bør derfor
 - være relevant for mange,
 - ha vesentlig betydning, eller
 - trenge klargjøring.
- EBA har ambisjon om å svare på spørsmål innen 9 måneder.

Nye sentrale EBA-retningslinjer 2020/2021

- [Reviderte retningslinjer for intern virksomhetsstyring](#) (EBA/GL/2021/05)
- [Reviderte retningslinjer for vurdering av styrets og nøkkelpersoners egnethet](#) (EBA/GL/2021/06)
- [Retningslinjer for innvilgning og overvåking av lån](#) (EBA/2020/06)

Rundskriv 5/2021: Krav til verdsettelse av pantesikkerheter i form av eiendom

- Foretaket skal ha interne retningslinjer og rutiner for verdsettelse av fast eiendom som pant for lån, herunder retningslinjer for bruk av statistiske modeller ved innvilgelse av lån.
- Foretaket må etablere kriterier for bruk av statistiske modeller for verdsettelse
 - kriteriene bør knyttes til kjennetegn ved lånet og eiendommen som stilles som sikkerhet: eiendommens verdi og lånets størrelse, belåningsgrad og robustheten til verdivurderingsestimatet fra den statistiske modellen.
- For lån som ikke tilfredsstillter kriteriene, må verdsettelsen foretas av intern eller ekstern verdsetter som er uavhengig av kredittprosessen.
- Rundskrivet redegjør nærmere om krav ved bruk av statistisk modell – foretaket må blant annet påse at modellen er egnet for egen portefølje og validere resultatene.